

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBLAČIL NOVO MESTO

LETO X.

NOVO MESTO, 18. 9. 1984

št. 12

pomemben akt za labodovce

V prejšnji številki našega glasila smo omenili samoupravnih sporazumov tekstilcev v SR Sloveniji, ki je v razpravi in s katerim določamo nekatera najbolj bistvena skupna izhodišča za razporejanje dohodka in čistega dohodka. Moramo omeniti, da je bila regijska obravnava za Dolenjsko prav v delu novomeškega Laboda in da se je republiški odbor sindikata pohvalno izrazil o naši razpravi, ki jo je ocenil, da je bila naše poleg celjske najbolj pripravljena razprava o tem aktu.

Aktivnosti za dogarajevanje aktov s področja razporejanja dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov ter sredstev skupne porabe so dejansko stekle pred začetkom aktivnosti tekstilcev. Sedaj vsporedno s tem aktom oblikujemo določene rešitve, ki bodo usklajene z določili Zakona o združenem delu, Zakona o razširjeni reprodukciji, minulem delu in DO ter Samoupravnem sporazumu tekstilne dejavnosti. Tako smo že v osnovi izoblikovali tri osnovne metode, ki urejajo ta področja, in sicer:

— sprejeli smo skupne osnove za razvid del in nalog (SS razvid del in nalog ter pravilniki TOZD o razvidu del in nalog). Po teh skupnih osnovah že teče opis del in nalog v posamezni TOZD, DSSS, v DO;

— izoblikovali smo metodo o zahtevnosti del in nalog, ki je pomemben akt o delitvi OD. Ta metoda je tudi v razpravi po tozidih in pričakovati je, da bo kmalu dokončno izoblikovana ter da bodo na njenih osnovah ovrednotena del in naloge do konca tega leta;

— osnovna izhodišča metode o ugotavljanju delovne uspešnosti, drugega pomembnega dela akta o delitvi OD, je tudi tu v razpravi po TOZD.

Če bodo družbenopolitične organizacije obravnavale ta vprašanja v septembru, lahko pričakujemo, da bodo s svojo aktivnostjo prispevale in zahtevale, da se vsa ta področja uredijo do konca tekočega leta, kot predvideva program, ki smo ga na področju samoupravnih normativnih aktivnosti sprejeli v začetku leta.

Da smo poleg omenjenih vprašanj naredili še korak naprej pri uresničevanju sprejete programa, kažejo dejstva, da smo do julija program uresničili v celoti in da je že v razpravi pomemben osnutek samoupravnega sporazuma o pridobivanju in razporejanju dohodka ter o razporejanju čistega dohodka v DO Labod. Osnutek že upošteva ponujene rešitve, o katerih smo pisali v prejšnjem članku, in gre tudi dlje, saj nudi rešitve za usklajevanje splošnih aktov z zakonom o razširjeni reprodukciji in minulem delu, predvsem rešitev o minulem delu v smislu določb zakona.

Samoupravni sporazum obravnava planiranje dohodka, pridobivanje dohodka ter njegovo razporejanje s poudarkom na našem odnosu do

svobodne menjave dela in do postopkov, v katerih se določajo obveznosti iz dohodka. Prav tako v tem aktu določamo kazalce, na podlagi katerih bomo ugotavljali uspešnost poslovanja TOZD in DSSS, kar omogoča opredeliti višino sredstev OD, do katerih smo upravičeni glede na naš prispevek k ustvarjanju dohodka in v primerjavi z upravičenostjo drugih OZD v konfekcijski dejavnosti.

Sledi poglavje o razporejanju čistega dohodka. Pri tem je pomembno, da obdelamo vsa vprašanja, ki jih narekuje zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu. Najpomembnejše je, da smo opredelili sledeča razmerja:

1. Razmerje osebnih dohodkov in skupne porabe do sredstev akumulacije (razširjanje materialne osnove dela) in rezerv. To razmerje (izhodiščno) znaša 70 : 30%

2. Razmerje med sredstvi OD in skupno porabo. To izhodiščno razmerje je 80 : 20%

3. Razmerje med osebnimi dohodki iz živega dela in osebnimi dohodki iz minulega dela. To izhodiščno razmerje znaša 85 : 15 oziroma največ 70 : 30% v primerjavi z vsemi sredstvi za OD.

Opredelili smo način oblikovanja, merila, ki nam bodo

povedala, kakšna naj bo dejanska delitev v posameznem obračunskem obdobju. To pomeni, da ne bomo avtomatsko deležni izhodiščnega razmerja (%) in s tem zneska OD, temveč bomo na osnovi meril ugotovili upravičenost višine OD, kar mora stimulativno delovati na naš odnos do dela in do sredstev. To pa je osnovni pogoj za naš obstoj in razvoj (napredek).

V tem samoupravnem sporazumu določamo tudi konkretna skupna merila za opredelitev višine OD iz minulega dela, kar štejejo za bistveno novost.

Ta merila so:

1. dohodkovnost — primerjava dohodka s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi (sili nas k biljšemu ravnanju z družbenimi sredstvi vseh oblik);

2. gospodarnost — primerjava celotnega prihodka s porabljenimi sredstvi v obračunskem in primerjalnem obdobju (ekonomičnost poslovanja, ki izraža naše ravnanje do materiala — surovin, energije, stroškov, ki jih imajo delavci pri opravljanju določenih del ipd.);

3. akumulativnost — primerjava akumulacije s poslovnim skladom, ki pove naše odločitve o vlaganjih za investicije in za izboljšanje pogojev dela, kar naj vpliva na možnosti povečanja dohodkov v prihodnjih obdobjih in s tem do povečanja OD predvsem iz minulega dela.

V samoupravnem sporazumu smo določili, da skupna izhodišča sredstev za OD iz minulega dela znašajo najmanj 15% od vseh sredstev, namenjenih za OD, vendar smo pri tem določili vplivnost posameznih, prej omenjenih treh meril. Tako bi od vseh sredstev za minulo delo znašalo na osnovi dohodkovnosti in gospodarnosti 55% (ali 8,25% od vseh sredstev za OD) in za OD iz minulega dela na osnovi akumulativnosti 45% (ali 6,75% od vseh sredstev za OD).

(Nadaljevanje na 2. str.)

Seja centralne komisije za razvid del in nalog, ki se je tokrat sestala s člani komisij tozdoz s programa VO. Rezultate dograjevanja sistema nagrajevanja pa bo koncem septembra že obravnavala konferenca sindikata Labod.

Torej, omenjena razmerja so osnove in izhodišča, na temelju katerih je treba določiti še način ugotavljanja prispevka posameznega delavca (individualna merila) v sredstvih OD, namenjenih za OD iz minulega dela. Omenili smo, da je v osnovi pripravljena metoda (rešitev) za delovno uspešnost in za ta razmerja. Z metodo je predviden način uveljavljanja dela OD iz minulega dela, skupna merila in individualna merila. Ta so predvsem:

— o skupnih merilih smo spregovorili v prejšnjem odstavku;

— o individualnih merilih smo ponudili rešitev, iz katerih izhaja, da je prispevek delavca k minulemu delu odvisen predvsem:

1. od osebnega dohodka v zajemalni ali vlagalni dobi, ki izraža prispevek delavca glede na zahtevnost, glede na pogoje dela in na delovno uspešnost po količini, kvaliteti in gospodarnosti ter glede na uveljavljanje z družbenimi sredstvi;
2. od časa trajanja dela z družbenimi sredstvi na splošno in od časa trajanja z družbenimi sredstvi v TOZD oziroma v DO;
3. od zmanjšanja dohodkovne možnosti ter
4. od stopnje rasti skupnih meril (dohodkovnosti, gospodarnosti in akumulativnosti ter od združevanja teh sredstev z namenom, da se uresničuje načelo vzajemnosti in solidarnosti in da se zagotovi ustrezna oblika in socialna varnost okolice (prekvalifikacije ipd.).

Ta samoupravni sporazum je torej postavil skupne osnove razporejanja čistega dohodka ter omogoča opredelitev konkretnih individualnih meril, ki jih določamo z drugimi splošnimi akti, in sicer:

1. s SS o skupnih osnovah in merilih za delitev OD in skupno porabo;
2. s pravilnikom o osnovah in merilih za delitev OD in skupno porabo v TOZD in DSSS.

Omenili smo, da so te tri pripravljene metode sestavni del navedenih splošnih aktov, kar pomeni, da je dober del določil teh aktov že pripravljen. Vendar se moramo zavedati, da se te akte sprejema na referendumu. Zato bodimo vsi skupaj tvornici in aktivni v procesu nastajanja rešitev v razpravi o

opisu del in nalog, o metodi za zahtevnost del in nalog (analitična ocena, delovnih nalog) in o metodi za ugotavljanje delovne uspešnosti ter o opredelitvi minimalnega dela tako, da bi bile vse rešitve posledica naših razprav, s katerimi bomo določili takšne rešitve, ki so glede na obstoječe okoliščine najbolj primerne za TOZD in za posameznega delavca. Ne moremo upoštevati le interes TOZD, da obenem to ne bi bilo spodbudno za posameznega delavca in ne moremo upoštevati interesa posameznega delavca, ki ne bi vodil računa o skupne, interesu TOZD ter o skupnih možnostih pri razporejanju dohodka oziroma čistega dohodka v TOZD. Če bomo tako pripravili omenjene rešitve, potem smo lahko prepričani, da bo naš referendum uspel in da bomo z novim letom 1985 začeli uveljavljati izpopolnjen sistem delitve OD. Osnovna značilnost novega sistema bi bila:

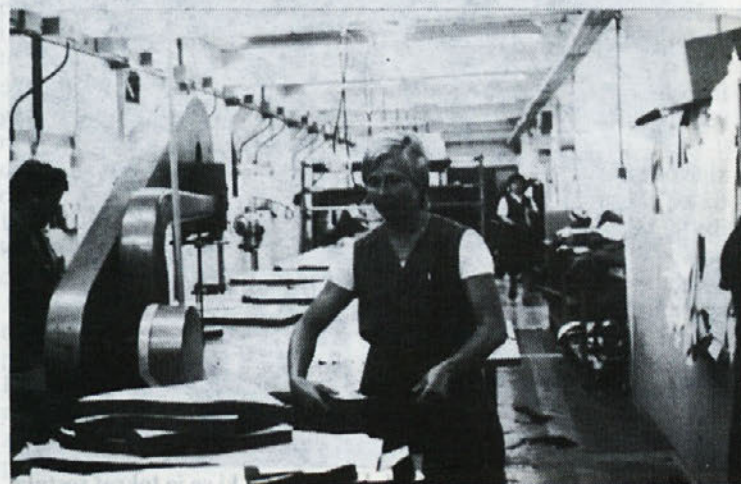
1. več objektivnih meril pri določanju prispevka delavca k skupnemu delu TOZD in DSSS in s tem pri ugotavljanju njegovega osebnega dohodka. S tem bi opustili obveznostni sistem ocenjevanja in nekatera formalna in zelo neprimerna merila;

2. osebni dohodki iz minulega dela bi temeljili na objektivnih skupnih merilih in na bolj primernih individualnih merilih za opredelitev tega dela OD;

3. uskladili bi delitev OD in nadomestil OD z drugimi predpisi, ki se dotikajo tega področja (s SS SIS za invalidsko pokojninsko zavarovanje oz. SIS pokojninskega zavarovanja ipd.).

To bi bil velik korak naprej k zakonitosti in k stimulativnosti, kar naj bi vplivalo tudi na našo produktivnost.

DMITAR PERIČ, dipl. iur.

V Zalini krojilnici, ki je med Labodovimi najmlajša, dela 7 delavcev.

ukrepi za boljše rezultate

Težave pri doseganju plana so v tozdu Delta narekovale poglobljeno analizo stanja, na osnovi katere naj bi izdelali ukrepe za uspešnejšo pot naprej. Delta se je vedno znala spoprijeti s še tako težkimi nalogami in tako so se odkrito in zavzeto lotili tudi sedanjega problema. Najprej so se tovariško pogovorili in si tako „nalili čistega vina“ tudi tam, kjer so stvari zaradi obilice zadolžitev in časovne stiske tekale mimo. Na osnovi podrobne analize so v posameznih strokovnih krogih in delovnih skupinah predlagali ukrepe, ki so sedaj že potrjeni na delavskem svetu in jih kot primer, kako je treba postopati v težji situaciji, posredujemo tudi v našem glasilu.

Na podlagi sklepa zbora delavcev je na osnovi zbrane problematike in razprav delavcev po sindikalnih skupinah delavski svet TOZD DELTA PTUJ sprejel sledeče UKREPE za izvrševanje plana proizvodnih minut.

1. V krojilnici je nemogoče normalno v rednem delovnem času oskrbovati šivalnice s prikrojenimi količinami zaradi zastarele opreme, dveh skupnih programov krojenja, kadrovske problematike (upkojitev izkušenih delavcev, priučevanje novih, delavci s skrajšanim delovnim časom itd.).

Zaradi navedenega je potrebno:

a) čimprej poskrbeti za naročeno novo opremo, za montiranje le-te, natančno razčistiti projekt (kopiranje narisov, priključek elektrike in ostalo) ter usposabljanje delavcev za novi način dela.

Zadolženi: — nabavna in razvojna služba v DO,

— vodja proizvodnje TOZD Rok: september 1984

b) Hkrati z montažo nove opreme organizirati delo krojilnice ločeno po programih (bluze—srajce).

Zadolžen: vodja proizvodnje. Rok: ob montaži opreme.

c) Kadrovsko izpopolniti krojilnico z večjo rezervo de-

lavcev, ki bodo usposobljeni po potrebi tudi za druga dela v proizvodnji.

Proučiti možnost premestitve delavcev, ki delajo v krojilnici skrajšani delovni čas na druga dela in naloge.

Zadolženi: — poslovni sekretar TOZD,

— vodja proizvodnje.

Rok: stalna naloga.

d) Izpeljati nagrajevanje po vloženem delu (ocenjevanje posameznih delavcev v okviru skupinske norme).

Zadolženi: — vodja krojilnice,

— brigadirji krojenja.

Rok: stalna naloga.

2. Šivalnice:

Vzroki za nedoseganje proizvodnih minut so:

— razdrobljena proizvodnja,

— pogosta menjava modelov,

— krmiljenje proizvodnje iz treh različnih virov (domači trg, ino-partner za bluze, ino-partner za srajce),

— nekompletne in nepravčasne pošiljke tujih partnerjev ter nepoznavanje njihove kolekcije,

— neusposobljenost delavcev za stalno menjavo operacij šivanja,

— nedoseganje norme velikega števila na novo zaposlenih delavcev,

— premalo izkušeni strokovni kadri, ki smo jih v večjem številu kadrovali ob povečani zaposlitvi neposrednih proizvajalcev,

— slaba oskrba z nekaterimi rezervnimi deli in občasno motena organizacija vzdrževalne službe,

— zahtevni in večkrat ne-kvalitetni material,

— pogosto neustrezno dajanje nalogov glede na čas izdelave (od 18 — 40 minut) in na male količine nalogov v velike brigade,

— enotna metodologija planiranja proizvodnih minut v DO za TOZD, ki delajo v eni in dveh izmenah,

Slabše možnosti pri doseganju plana v izmenskem delu so sledeče:

- a) nemogoče organizirati podaljšane dela za reševanje ozkih grl,
- b) nadaljevalno delo vpliva na slabšo kvaliteto izdelkov,
- c) izguba časa pri menjavi izmene,
- d) delo v dopoldanski izmeni je bolj produktivno,
- e) prenos navodil (sodelujejo različni ljudje),
- f) vseh sestankov ni mogoče sklicevati izven delovnega časa.

Velika sprememba asortimana proizvodnje, ki je že zgoraj opisana, ne daje realnih možnosti za doseganje plana proizvodnih minut v rednem delovnem času, pri izmenskem delu pa nimamo možnosti za večje nadurno delo.

Zaradi navedenega je potrebno:

- 1. Usposobiti delavce za več operacij dela in za doseganje normalnih norm.

Zadolženi: — brigadirji posameznih brigad,
— inštruktorji.

Rok: stalna naloga.

- 2. Na novo sprejete delavce (nadomeščanje fluktuacije), ki jih usposablja inštruktorji po naročilu brigadirjev za določene operacije, je po razporeditvi v brigade potrebno na teh operacijah spremljati, ugotavljati njihove učinke in jih šele po pridobljeni izurjenosti usmerjati v priučitev drugih operacij šivanja.

Zadolženi: — brigadirji,
— inštruktorji.

Rok: stalna naloga.

- 3. Inštruktorje je trebačasno razrešiti priučevanja učencev na proizvodnem in praktičnem delu in tudi drugih občasnih nalog ter jih takoj usmeriti v usposabljanje delavcev, ki ne dosegajo do 90% norme. Za usposabljanje učencev je treba določiti delavce, ki bodo občasno opravljali te naloge.

Zadolženi: — vodja proizvodnje,
— inštruktorji.

Rok: takoj in stalna naloga.

- 4. Brigadirjem in ostalim strokovnim delavcem nuditi širše možnosti za ogled in tudi delo v drugih TOZD, DO ali sorodnih DO, jih v večji meri spodbujati za šolanje ob delu, skrbeti za stalno izpopolnjevanje njihovega znanja in jih v celoti pritegniti k obiskovanju predavanj o organizaciji dela, ki potekajo v prostorih TOZD za šolanje tekstilnih tehnikov.

Zadolženi: — direktor TOZD

ob pomoči kadrovske službe,
— strokovni delavci v TOZD.

Rok: takoj, stalna naloga.
5. Vzpostaviti red in čistočo na delovnem mestu ter zaostri disciplino glede zapuščanja delovnih mest med delom in pred koncem delovnega časa.

Zadolženi: — brigadirji,
— vodji izmen.

Rok: stalna naloga.

- 6. Vzdrževalno službo pritegniti k preventivnemu vzdrževanju boljše organizirati delovanje službe (skupno delo mehanik—električar, manjše okvare takoj popraviti).

Zadolženi: — vodja proizvodnje,
— vodja vzdrževalne službe,

Rok: stalna naloga.

- 7. Vzpostaviti je treba odgovornost za pravočasno nabavo naročenih rezervnih delov.

Zadolženi: — TOZD Commerce,
— direktor TOZD.

Rok: stalna naloga.

- 8. S tujimi partnerji doseči:
— seznanitev s kolekcijo,
— kompletiranje delovnih nalogov z vsem potrebnim materialom,

— zaostri odgovornost za ciklus proizvodnje 5 tednov od prejema kompletnega materiala,

— pri fa. Glässer zagotoviti zasedbo celotnih kapacitet v brigadi 4000, ker je za tako občutljive materiale potreben poseben režim za strojno opremo (napetosti, sukanca in pripomočki), v brigado pa se pošljejo vmes celo srajce in bluze iz povsem drugačnih materialov.

Zadolženi: — TOZD Commerce,
— direktor TOZD.

Rok: odvisno od dogovora s tujimi partnerji.

- 9. Pri dajanju nalogov v velike brigade 2100/2200, 3100/3200 je treba skrbeti za večje naloge s čim manjšimi razlikami v času izdelave.

Odgovoren: — TOZD Commerce,

- 10. Pri planiranju obveznosti proizvodnih minut za posamezne TOZD v DO Labod je treba upoštevati spremembo pogojev dela (modna proizvodnja, zahtevni in manj kvalitetni materiali, manjše serije) ter dela oziroma možnosti doseganja plana v eni in dveh izmenah dela.

Zadolženi: — organi upravljanja TOZD,

— planska služba.

Predsednik DS
MIRKO ČERNIVEC, l. r.

trgovci previdneje zaključujejo

Del zaključevanja kolekcije za pomlad — poletje 1985 je že za nami. Kakšne so prve ocene? V prodajni službi ocenjujejo, da bo količinsko zaključenih okoli 80 odstotkov glede na enako kolekcijo lani.

Zaključen je tudi enak asortiment kot v preteklih sezonah, le količine so nekoliko manjše. So trgovski hiše, ki zaključujejo 10 odstotkov manj, so pa tudi take, ki so kar za polovico zmanjšale nakup. Vse to je bilo pričakovati, ob padanju kupne moči pa lahko tudi te količine štejemo za uspeh.

Kolekcija je bila tokrat zelo obširna, saj je štela okoli 300 kosov. Del vzrokov za tolikšno število je tudi v dejstvu, da v maju in juniju, ko so stekle priprave na kolekcijo, ponudba tkanin še ni bila tako široka. Vse, kar smo dobili, smo vključili tudi v kolekcijo. Že v juliju pa se je ponudba blaga močno povečala in tako smo nekatere modele ponovno vključili v kolekcijo, tokrat v boljših tkaninah. Torej te podvojitve so število kosov v kolekciji nekoliko povečale (program je zajel 200 kosov), hkrati pa so omogočile kupcem odločitve med cenejšimi in dražjimi izvedbami. Kljub dokaj visokim cenam, ki pa so v povprečju slovenske konfekcije, so kupci le raje segli po lepših in zahtevnejših modelih. Pripombe, ki smo jih poleg številnih pohval tudi slišali na zaključevanjih, so trgovci izrazili dobronamerno, saj nam ne žele samo laskati in končno ne kupiti določene izdelke, ampak žele, da s skupnimi močmi zadovoljimo potrošnika.

Kolekcijo vrhnjih oblačil so zadovoljivo sprejeli. Izdelana je bila predvsem v bombažu. O srajcah so pripomnili, da nam manjka strogo modnih pr-

oizvodov predvsem v barvah osnovnih tkanin. Tudi pri bluzah nam manjka plemenitejših in predvsem bolj ženskih tkanin. Toda poudariti moramo, da smo šli zavestno v prodajo take kolekcije, kakršno bomo zagotovo lahko tudi realizirali in jo, če se bodo uredili pogoji uvoza za leto 1985 v dopolnilnih ponudbah obogatili z zahtevnejšimi uvoženimi tkaninami.

Del stornov smo navedli že v podvajanju modelov iz različnih tkanin, del pa moramo videti tudi v cenah. Te so predvsem vprašljive v naših športnejših modelih, predvsem jopah in poliestrskih plaščih. Pred nami sta dve rešitvi iz slepe ulice: ali specifikirati trak, ki bo delal le na teh modelih, ali pa se dokončno opredeliti le za elegantnejši in strogo moden program. V tem trenutku se je seveda še težko dokončno izreči, po kateri poti naprej, tehtnica pa se nagiba k ukinitvi športnejših oblačil, ki tudi glede na manjše količine ne morejo biti konkurenčne.

In kakšne so cene naših izdelkov za prihodnjo pomlad in poletje? Srajce stanejo od 2100 do 4000, glavnina pa se giblje okoli 3000 din. Glavnina bluz stane med 3000 in 4000 din, krila so od 4000 din do 7000 din, bleizerji od 9000 pa do 13000 din. Kostimi so med 13000 do 23000 din, ženske hlače od 4500 do 6000 din, moške hlače od 5500 din do 7000 din. Cene ženskih kompletov se gibljejo od 9400 do 16 000 din, ženske jope pa so okoli 8000 din.

Dokaj visoke cene nam ponovno narekujejo skrajno racionalno obnašanje in skrb za kar najmanjše stroške proizvodnje. Še vedno pa je največjega pomena kvaliteta. Šele na tej osnovi lahko gradimo naprej. V zaostrenih razmerah je visoka poslovnost eden od porokov za uspeh. Torej roki odprej morajo biti strogo doseženi. Skratka, zelo se bomo morali potruditi, da bomo zadostili vsem strogim kriterijem trga.

Posodobitev toplotne napeljave

Toplotna instalacija za likalnico in medfazno likanje v proizvodnji Tip—top je bila dotrajana. Korozija kablov je povzročala že manjšo škodo, saj je na blagu včasih ostal madež. Tako so se v Tip-topu odločili za posodobitev toplotne instalacije. Delo je opravila „Oprema — Ludbreg“ iz Vараždina.

Toda ne gre le za obnove napeljave, ampak tudi za določene spremembe, ki so — glede na star način napeljave — precej fleksibilnejše. Stara napeljava je tekla po tleh, nova pa je speljana po stropu navzdol. Prilagojena je tudi kasnejšim morebitnim organizacijskim spremembam v proizvodnji, ki bi vključile način dela, kot že teče v nekaterih drugih tozdih, to je s predmon-tažo in montažo.

Prenovitev toplotne napeljave bo stala približno 4 milijone dinarjev.

Razglasna postaja

Te dni bo tudi v Tip-topu in enoti Commerce zaživela razglasna postaja, ki je doslej niso imeli. Služila bo potrebam SLO in obveščanju v tozdu oz. enoti. Razglasna postaja je skupna investicija enote Commerce in Tip-topa.

Obeta se več prostora

Modna hiša, ki uporablja del stavbe tozda Tip-top, se bo konec leta selila v nove prostore. Tako bo tudi oddelek po mere prišel v isto stavbo, kot je proizvodnja, možna pa je tudi preselitev mehanične delavnice. Za zaposlene v oddelku po meri in za proizvođe same, bo to velika pridobitev, saj smo že nekajkrat pisali o težkih pogojih dela oddelka. Zaradi oddaljenosti so morali ne glede na vreme (dež, sonce, sneg) romati izdelki iz ene v drugo stavbo. Več prostora v Tip-topu bo omogočilo tudi nekatere organizacijske spremembe v proizvodnji tega tozda.

Za oddelek po meri v ljubljanskem Tip-topu se le obetajo boljši prostori.

zaposlovanje v libni

Stanje 31. 8. 1984

274 neposredna proizvodnja
56 režija

330

Plan 1984: 340 delavcev

Od tega so od 1. 9. 1984 v delovnem razmerju 4 pripravniki (študenti) — konfekcionarji II. za nedoločen čas. Do konca septembra 1984 bo delovno razmerje prenehalo še 4 delavkam (2 zaradi disciplinskega postopka, 2 delavkam na podlagi njihove izjave).

S 1. 9. 1984 smo pričeli usposabljanje skupino sedemnajstih delavk za poklic PK šivilje (interno usposabljanje 3 mesece). Izbor smo napravili na podlagi razgovorov z njimi in na podlagi psihofizičnih testov Skupnosti za zaposlovanje Sevnice. Pri tem testiranju naj bi v bodoče vključili v program tudi testiranje v TOZD (npr. poznavanje barv, strojev, spretnosti ipd.), saj bo tako lahko izbor še boljši.

S 1. 10. 1984 želimo število zaposlenih v proizvodnji še povečati, in sicer 2 KV delavce ali delavce, ki že imajo delovne izkušnje. Do konca leta 1984 naj bi tako imeli v neposredni proizvodnji cca 290—300 delavcev. V to je vključeno zaposlovanje zaradi fluktuacije izpraznjenih delovnih mest, ki je lahko po planu TOZD do 5% višje od števila sistemiziranih delovnih nalog in opravil v neposredni proizvodnji (plan 282 + 5% povečanje za 296 ljudi).

Plan bo izpolnjen, če bomo dobili delovno silo in ne bo večjega odstotka fluktuacije.

Stanje 1. 9. 1984

278 neposredna proizvodnja
57 režija

335

Do 1. 9. 1984 je sklenilo delovno razmerje v TOZD Libna 24 delavcev, prenehalo pa je delovno razmerje 12 delavkam, to je 3,44% fluktuacije. Povprečna starost zaposlenih v TOZD 1. 9. 1984 je 30,15 let.

V šolskem letu 1984/85 smo razli 10 študentov za poklic konfekcionarja II. ter dodatno 2 študenti za poklic konfekcijski tehnik V. stopnja.

Trenutno imamo v TOZD 27 študentov, od tega se šola za poklic konfekcionarja II 25 učencev in 2 za konfekcijskega tehnika.

Od skupnega števila 31 študentov se jih je v letošnjem letu zaposlilo 4, to so konfekcionarji II, leta 1985 se jih bo zaposlilo 7, leta 1986 11 (od tega 1 konfekcijski tehnik in 10 konfekcionarjev II), leta 1987 9 (od tega 1 konfekcijski tehnik in 8 konfekcionarjev II.)

Vsi študenti se bodo zaposlili kot pripravniki.

Menim, da je treba zaposlovanju dati v vseh tozdih večjo poudarek in posvetiti večjo skrb že pri samem planiranju, kjer naj bi sodeloval čim večji krog odgovornih delavcev.

Ker so rezultati dela odvisni od delavca, mu je potrebno vsak dan posvetiti večjo skrb, še od samega začetka, še predno sklene delovno razmerje. V sedanjem položaju, ko so težave v gospodarstvu, pri tem pa se več brezposelnost, je naloga kadrovske službe vse težja in bolj zahtevna. Opravka imamo s človekom. Temu je treba prisluhniti, mu pomagati, če hočemo, da bo on prisluhnil nam. Nuditi mu je treba hitro informacijo, nasvet ter mu pomagati, to pa zahteva dodatne napore, saj človek ni le številka.

Zato moramo negovati medsebojne odnose, kajti delavčev zadovoljstvo nam bo olepšalo življenje v še tako težki situaciji, s tem pa bodo tudi rezultati dela v TOZD boljši.

MARIJA ŠTAMPFELJ

Sreča v nesreči

Le dan pred iztekom dopusta delavk v Ločni je v hudem poletnem neurju popustila streha in v šivalnico ter likalnico je vdrla voda. Vestnemu varnostniku, ki je ob nočnem obhodu ugotovil škodo in takoj poklical nekaj bližnjih delavcev, gre zahvala za takojšnje ukrepanje. Najbolj pridni so že sredi noči reševali proizvodne prostore, akcija pa se je nadaljevala tudi še zjutraj.

Škoda je bila hitro popravljena. Sreča je tudi v tem, da Ločna še ni delala, saj bi tako izgubila kar dobršen del delovnega dne.

Cene moških oblek

V Labodu smo se pred letom dni odločili, da ne bomo delali več moških oblek, v zamenjavo za ta program pa smo povečali krila. Obleke ostajajo še vedno zelo iskane v oddelku po meri. Tako je prišlo do zapleta, saj smo v naših aktih določili, da oblikujemo cene v oddelku po meri na osnovi cen konfekcijskih izdelkov. Vrzal bo treba seveda kmalu izpolniti, saj v tem primeru lahko gradimo cene moških oblek na lanskoletnih cenah, ki sta jih čas in inflacija krepko prešla.

zahvala organizatorjev in otrok

Iz Mladinskega zdravilišča in okrevališča Debeli Rtič smo dobili zahvalo za pomoč pri letovanju otrok in pri organiziranju „rtiških olimpijskih iger“, na katerih so pripravili: skok v daljino, met krogle, plavanje po vrvi, nogomet in seveda svečan zaključek s podelitvijo medalj. Za izvedbo teh iger je prispevalo sedem delovnih organizacij, med njimi je bil tudi Labod. Povedati velja, da so trakove za označitev ekip (o teh piše tudi sestavek ene od udeleženk) izdelali v Libni, klobuke pa je prispeval tozd Commerce.

Preberimo si še prispevek Marjete Cunk.

V Mladinskem zdravilišču in okrevališču RKS na Debelem rtiču se v eni izmeni zdravi ali letuje do 800 otrok iz vse Slovenije.

Po vzorcu olimpijskih iger smo tudi na Debelem rtiču

imeli RTIŠKE OLIMPIJSKE IGRE. Kako ponosni so bili nosilci modrih, rdečih, belih, zelenih in rumenih trakov, s katerimi so bili označeni tekmovalci!

Že od daleč smo zaradi pestrih barv spoznali hitrega maratonce, dobrega plavalca in spretnega plezalca, ki je zastopal posamezni paviljon. Bučno smo jih bodrili. Tudi vodje skupin v sivih klobukih so bili kot tisti na olimpijskih igrah. Da ne govorim o sodnikih. Ti so svojo strogost skrivali pod zanimivim črnim klobukom tovarne „LABOD“.

„Kje je ta tovarna, ki je izdelala te lične klobuke in trakove?“ so spraševali posamezniki.

„V Novem mestu!“ so ponosno odgovarjali Dolenjci.

Vsi smo hvaležni delavcem te tovarne, da so s svojimi izdelki prispevali k uspešni izvedbi rtiških olimpijskih iger.

Želimo jim še mnogo delovnih uspehov!

V imenu otrok z Debelega rtiča

MARJETA CUNK
iz Polzele

Ozimnica

Sindikat v Temenici je poskrbel za sladkejši del ozimnice. Za delavce kolektiva so priskrbeli breskve, po 70 din za kilogram. Cena je bila tako nizka, ker so akcijo speljali v lastni režiji.

o naših začetkih

Letošnjega septembra poteka petdeset let od znane stavke delavk v Povhovi tovarni. V zgodovini delavskega gibanja je ta štrajk zabeležen kot eden zelo uspešnih, saj so si delavke izborile vse zahtevane pravice. O izidu stavke je pisal tudi tov. Tito, bila pa je tudi sicer zelo odmevna. Številne organiza-

torice in udeleženke stavke so naše današnje upokojenke, nekdanje delavke Povhove in Mediceve tovarne ter kasnejšega Laboda. Ker je naša delovna organizacija pognala korenine v nedkanji delavnici Medica in Povha, je Labod skupaj z Novoteksom, ki tudi izhaja iz teh začetkov, prevzel financiranje brošure, s katero bomo obeležili 50-letnico stavke šivilj v Novem mestu.*

Delavsko gibanje na Dolenjskem je bilo pred vojno sicer majhno, ker tudi prave industrije ni bilo. Bilo je nekaj lesne industrije ter krojaštva in tekstilne industrije. Vendar pa je tudi v tej peščici zaposlenih kmalu vzknila delavska in revolucionarna zavest. O teh gibanjih bo govorila knjiga, katere avtor je tov. Štampohar, kustos muzeja v Novem mestu. Pri delu knjige, ki prinaša pogovore z udeleženkami stavke, pa je sodeloval Miloš Jakopec, upokojeni novinar in vnet raziskovalec naše zgodovine. Knjižica bo prinesla pregled delavskega gibanja na Dolenjskem med obema vojnama, organizacijo stavke v Povhovi tovarni in odmevnost te, delo tekstilnih delavcev v

(Nadaljevanje na 6. str.)

prisrčen pozdrav

Nagradna akcija „Nedeljskega dnevnika“ je dobilnikom prinesla Labodov izdelek. Med nagrajenci je tudi tov. Kraljeva iz Tržiča, ki nam je svojo željo in zahvalo takole sporočila:

Spoštovani!

Zelo sem se razveselila, ko obvestilo sem dobila, da me je sreča obiskala, da srajco bom lahko izbrala.

Moško srajco si želim, številko 43, vam sporočim. Moj vnuk se vrnil bo iz JLA, bom — stara mama — razveselila ga.

Vsem vam pa od srca želim, da vedno kolektiv uspeh ima!

DORCA KRALJ — Tržič

pogovor z jelko in petro

NOB ter tudi življenjepis Povhove družine, njihovo delo v NOB in v socialistični revoluciji.

Brskanje po dokumentih naše polpreteklosti, ki je hkrati začetek industrije na Dolenjskem in naše delovne organizacije, odkriva mnoge nejasnosti. Številni zanimivi podatki o gibanju delavstva, razmere za delo, rast revolucionarne zavesti... vse to bo v omenjeni knjigi. Kot rečeno, bo prinesla tudi spomine nekdanjih udeleženk stavke, naših sedanjih upokojenk, in pa življenjepis znane družine Povh, nekdanjih lastnikov tovarne, v kateri je bila organizirana omenjena stavka. Družina se je že leta 1941 vključila v Osvobodilno fronto.

In ko smo že pri zgodovini, pogledimo začetke Mediceve in Povhove tovarne. Takoj po prvi svetovni vojni sta skupno ustanovila krojaštvo, ki je dobro žaživilo. Partnerja sta se lahko že leta 1920 razšla, toda ponovno sta se združila in začela s konfekcijsko proizvodnjo (v registru je zabeležen datum 1922). Ta nova firma je uspešno delovala do leta 1928, ko se je Povh ponovno osamosvojil. Povh je v tem času začel tudi z zidavo podjetja, leta 1930 pa je delo že steklo v novih prostorih. Temu uspehu je dodal še trgovino, od leta 1933 je opustil konfekcijo in se preusmeril v predilnico in kasneje tkalnico. Med tem pa je Medic vtrajal na izdelovanju perila in srajc.

Med temi datumi nismo posebej omenili leta 1924, letnice torej, po kateri obelježujemo začetke današnjega Laboda. Leta 1924 sta namreč Povh in Medic začela z industrijsko proizvodnjo, ki je zamenjala preživel in prepočasen način izdelave srajc in perila.

Ob vse težjih pogojih za delo in življenje, se je ob vodsstvu nekaterih svobodomiselnih in naprednih delavcev, članov okrožnega komiteja KPJ Novo mesto, izoblikovala dokončna ideja o stavki, ki so jo delavke izvedle v času od 20. do 25. septembra 1934.

Ta dogodek bomo obeležili 29. septembra, ko bo odkrita plošča na stavbi nekdanje Povhove tovarne (današnji Novolesov salon). Hkrati z odkritjem plošče bo izšla tudi knjiga o bojih novomeških tekstilcev, s poudarkom na omenjeni stavki.

Dvakrat na leto ponudimo kolekcijo, vmes pa se vrsti dopolnilni program, ki se odziva na novosti v svetu mode. Torej za naše kreatorje skoraj da nikoli počitka. Kako kombinirajo svoje ustvarjalno delo s časom, ki jih stalno preganja? Kaj vse zajema njihovo delo? Na to temo je nanese pogovor z Jelko in Petro, ki sta si jih pridobili (Jelka kreira že 19. leto, Petra pa 14.), in predvsem ljubezen od tega dela sta njuni osnovni karakteristiki.

„V kolekcijo, ki jo skreiraš, moraš verjeti,“ pripovedujeta. „Pot do tega prepričanja pa ni lahka. Zadeži modnost, uporabnost in sprejemljivost ni enostavno. Smernice prihajajoče mode dobimo na dveh pariških sejnih — za vsako sezono posebej. Največ teh informacij pa črpava iz revij. Vendar pa vse, kar je modno, tudi ni sprejemljivo za naše potrošnike. Poleg tega pa ni vsega moč enostavno prenesti na naše modele. Vse zunanje spodbude so le delček tega, kar kreator upošteva v svojem modelu. Bistvo ustvarjanja mora biti v človeku samem, ob pomanjkanju osebne ustvarjalnosti je vse ostalo zaman.“

Kolekcija, ki jo ta čas zaključujejo, je zelo pestra in vabljiva. Precej je hlač in kompletov, zelo vabljiv je kombinizon, ki osvaja ženski svet. Nekaj pa je med temi razgibanimi modeli tudi klasike. Kako je nastala kolekcija vrhnjih oblačil?

V času, ko se poslavljamo od poletja in smo v mislih pri jesenski garderobi, morajo vsi, ki so v verigi za pripravo kolekcije, misliti že na naslednje poletje. Leto dni prinese marsikatero spremembo v modi, zadeži to pa pomeni tudi uspeh na trgu. Prihodnje poletje bomo nosile daljša krila, kar je seveda ta trenutek, ko smo jih komaj skrajšale, težko sprejemljivo. Zato smo morali premagati odpor do daljših kril. Podobno je s hlačami. Na naših skupnih sestankih se pogovarjamo, dogovarjamo, včasih tudi pregovarjamo, in šele po tehtni presoji osvojimo določen predlog. Za to kolekcijo lahko rečeva, da sva zelo veseli, ker nama je uspelo dobiti nekaj lepih podatkov, ki so tudi iz uvoza. Če že v tkanih ni posebnega izbora, zna

prav dodatek — sponka, zadruga, pas — dodati modelu posebno noto. Ob nastajanju kolekcije sva mislili seveda na modo, na potrošnika, na možnost proizvodnje. Sedaj so ti modeli pri kupcih in upava, da jih bodo lepo sprejeli.“

Vsak ustvarjalec čuti veliko zadoščenje, če je njegovo delo lepo sprejeto. Če so naši modeli lepi in modni, pomeni to za vse nas zagotovo uspeha. Če gredo dobro v prodajo, se to obrestuje vsem nam in zato je gotovo med deli, ki jih bomo morali prevrednotiti, tudi delo kreatorjev. To je ustvarjalno delo, ki gotovo potrebuje poleg moralnega priznanja tudi materialno priznanje za uspešnost.

odločen „ne“ pred petdesetimi leti

Ob jubileju stavke delavk v Povhovi tovarni perila v Novem mestu, ki pomeni prelomnico v boju delavskega razreda za svoje pravice na Dolenjskem

29. septembra bo na stavbi nekdanje Povhove tovarne perila, sedanjem Novolesovem Salonu pohištva na Cesti komandanta Staneta, spominska slovesnost z odkritjem plošče ob 50-letnici največje delavske stavke v Novem mestu. 20. septembra 1934 so vse takrat v tej stavbi zaposlene šivilje — bilo jih je 26 — iz protesta proti znižanju mezde, ustavile stroje in v pet dni trajajoči stavki dosegle izpolnitev svojih pravičnih zahtev.

Stavka novomeških šivilj je najbrž tudi prva uspešna ženska stavka v Sloveniji. Zanj je značilnih več pomembnih prvin: bila je to prva stavka komaj prebujajočega se proletariata v Novem mestu, stavko je organizacijsko pripravil in vodil takratni okrožni komite KPJ Novo mesto, v stavki so sodelovale samo ženske, zaposlene kot industrijske šivilje, in stavka se je končala s popolnim uspehom stavkujočih.

Novo mesto je štelu takrat nekaj več kot 4000 prebi-

valcev. V proizvodni dejavnosti je bilo zaposlenih okoli 400 delavcev. Najbolj sta bili razviti trgovina in obrt, precej je bilo upravnih uslužbencev (Novo mesto je bilo upravno središče Dolenjske), precejšnjemu številu delavcev je dajala kruh železnica, industrija pa je z Medicovim in s Povhovim obratom za proizvodnjo perila delala začetne korake. Prvi industrijski delavci v Novem mestu so bile šivilje, ki so bile najprej zaposlene v obratu Povh Medic, pozneje, ko je leta 1930 Povh zgradil novo stavbo in se osamosvojil ter osnoval Tovarno perila Jožko Povh, pa v tem obratu in v obratu Medic.

Iz redkih ohranjenih pisnih virov, iz časopisnih poročil ter iz pričevanj še živečih delavk lahko razberemo naslednje neposredne vzroke za stavko: v letu 1934 so se mezde neprestano zniževale, delavkam niso bile izplačevane nadure, niso imele pravice do plačanega dopusta, delodajalec jim je od mezde odtrgoval stroške za zamenjavo potrošnih delov na šivalnih strojih (gonilni jermen in igle) ter stroške za podmazanje in za popravila. Delavke so morale same skrbeti za čiščenje delovnih prostorov. Da bi si lažje predstavljali delovne razmere takratnih dni, naj dodamo: o plačilu stroškov prevoza na delo in z dela, o plačani malici, o delovni obleki in zaščitnih sredstvih pri delu ni bilo takrat niti govora.

V Povhovem obratu je bilo zaposlenih 46 delavcev. V večini so to bile delavke, ki so prišle iz kmečkega okolja in prinesle s seboj mnoge oznake takratne zaostale miselnosti. Le počasi so se osveščale. Zaradi vztrajnega organiziranega delovanja okrožnega komiteja KP se je v tovarni izoblikovalo jedro, ki so ga sestavljale najbolj napredne delavke. Ob sporočilu, da bodo mezde ponovno znižane, je prekipelo in 20. septembra so delavke delodajalcu predložile listo svojih zahtev. Ko jih je zavrnil, je šivalnica, v kateri je delalo 26 šivilj, prenehala z delom. Štiri dni zatem je delodajalec zaradi vztrajanja delavk pri stavki, pristal na vse njihove zahteve in 25. septembra popoldne so se delavke vrnile na delo.

Stavka je imela velik odmev. Zmaga organiziranih delavk je med ostalim delavstvom v Novem mestu pripomogla k hitrejšemu uveljavljanju takratnih sindikatov in močno

povečala ugled ilegalne KP. Zanimivo je, da so bile v času stavke in po njej simpatije vsega Novega mesta, ki je bilo takrat močno malomeščansko, na strani delavk.

Ob visokem jubileju stavke tekstilnih delavk, ki predstavlja enega pomembnih mejnikov organiziranega revolucionarnega boja delavcev na Dolenjskem, smo lahko ponosni na ta dogodek in na razvoj, ki ga je Novo mesto doseglo v petih desetletjih po tem dogodku. Naša čestitka naj velja še živečim tovarišicam, delavkam, ki so sodelovale v tej stavki, in delavcem in delavkam NOVOTEKSA in Tovarne perila LABOD, naslednikoma dejavnosti obrata, v katerem je bil izrečen odločni NE izkoriščanju pred 50 leti.

kadri

„Kako je bilo na seji?“ je vprašala Tončka mlajšo kolegico, članico delavskega sveta.

„Nič posebnega!“ ja zadržano odgovorila.

Čudno, da se DS sestaja zaradi nepomembnih stvari, v njenih časih ni bilo tako.

„Kaj je sklenil sindikat?“ je ob priliki zopet vprašala Tončka mlajšo sindikalistko.

„Nič takega!“ je bil odrezav odgovor.

Ko je bila Tončka pred nekaj leti predsednik sindikata, je sindikat razpravljal in sklepal o mnogih stvareh. No, morda niso bile tako pomembne. Čudno, kaj čas naredi, ne razumeš več ljudi in pozabljaš stvari.

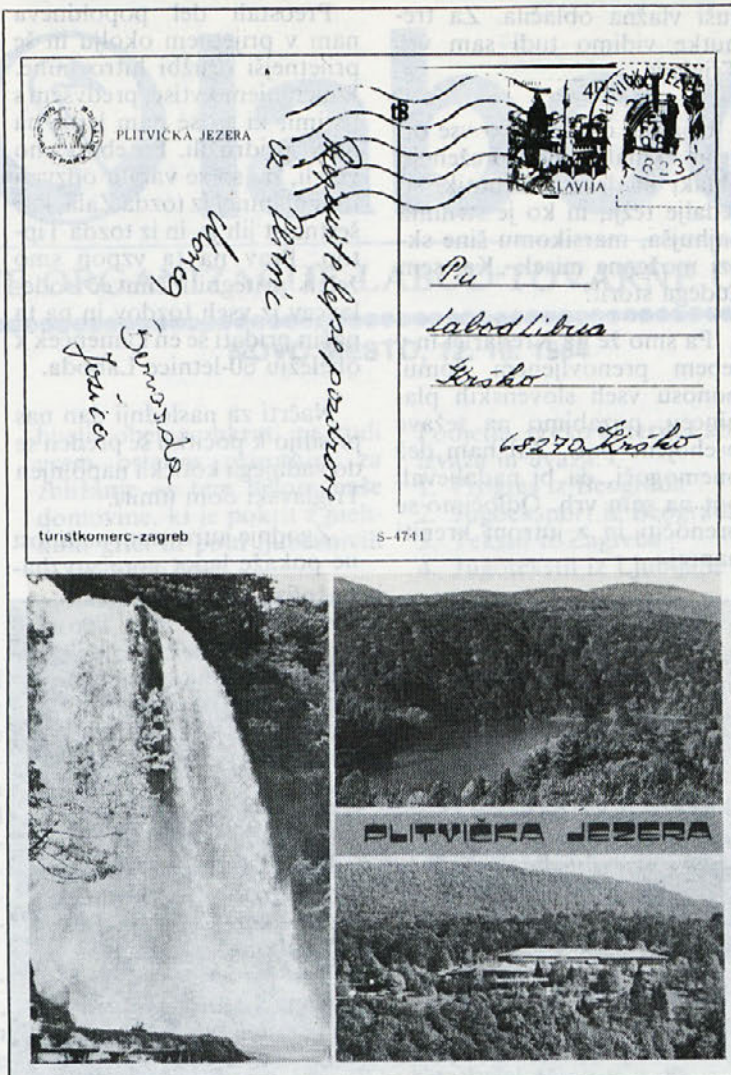
„Kje bomo dobili ta podatek?“ je nekoč zopet vprašala Tončka.

„To bi pa že lahko vedeli, saj je DS sprejel sklep že pred tremi dnevi,“ jo je informirala vprašana.

In ko je nekoč nanesel pogovor na vrt in rože, se je tudi Tončka oglasila, pa ji je hitro mlajša kolegica oponekla: „Vi pa tudi vse veste!“

Težki so ti atomski časi. V naših mladih letih smo morali marsikaj vedeti pa smo tudi vedeli, morali smo marsikaj narediti pa smo tudi naredili. Le kako sem mogla tako pozabiti stvari?“ je še razmišljala Tončka. „Še sreča, da imamo nekatere tako zagnane in razgledane mlajše tovarišice, sicer bi nam trda predla.“

BRAČIKA

izlet delavcev libne

OOS LABOD TOZD Libna Krško je 25. 8. 1984 organizirala sindikalni izlet delavcev TOZD v Plitvice. Kljub dobremu informiranju se je izleta udeležilo le 59 delavk.

Ob 6. uri zjutraj smo krenili izpred našega tozda skozi Kostanjevico mimo Novega mesta in čez Gorjance v Metliko. V Metliki smo si ogledali tovarno „BETI“ (TOZD Konfekcijo Pletilnico in Kodranko). Žal vsi tozdi niso delali v celoti, ker je bila prosta delovna sobota. Ob ogledu tovarne so delavke videle, da so delovne razmere drugje še težje. Zaželeno bi bilo, da bi si ogledali še več tovarn konfekcijske proizvodnje in tako spoznali razmere in način dela drugje, kajti preprosto je kritizirati ali živeti z mislijo, da je drugod povsod boljše. Toda resničnost je drugačna.

Po ogledu tovarne BETI smo nadaljevali pot do Karlo-

vca na Petrovo goro, kjer smo si ogledali partizanske bolnišnice in spomenik padlim, ki so jih četniki in ustaši pobili na zverinski način. Tu smo imeli tudi postanek za malico. Že skoraj popoldne smo nadaljevali pot proti Plitvicam, kjer smo si ogledali nacionalni park z njegovimi lepotami ter številne slapove ob Plitvičkih jezerih. Po dolgem, a vendar zanimivem pešačenju ob jezerih smo se utrujeni vračali proti domu skozi Karlovac in po avtocesti do Samobora, kjer smo še večerjali.

Meni je bil izlet všeč, vendar prenaporen za en dan. Moje mnenje in še nekaterih sodelavcev je, da bi en dan potrebovali samo za Plitvice, če bi si jih hoteli v celoti ogledati. Premalo časa smo imeli, zato naj bi na naslednjem izletu že pred odhodom dobili bolj podrobne informacije o organizaciji izleta. Tako bi še lepše uspel.

Predvsem pa želim, da bi bile poti izletov krajše, manj naporene. Tako bi se izleta zagotovo udeležilo več delavcev, saj članarino plačujejo vsi.

MARIJA ŠTAMPFELJ
tozd Libna

dan slovenskih planincev na Gorjancih

V nedeljo, 9. septembra, je bil na Gorjancih shod planincev Slovenije. Labodovi ljubitelji planin smo se zjutraj zbrali na avtobusni postaji in se odpeljali do Gaberja. Od tu smo šli peš najprej do Gospodične, kjer smo si oddahnili in popili čaj, ter nadaljevali pot na naš najvišji vrh — Trdinov vrh. Povedati velja, da so vsi tokratni obiskovalci Gorjancev (bilo jih je več tisoč) najprej prišli na Trdinov vrh, nato pa na shod vseh planincev k Miklavžu.

Tu je pihalo in marsikateri klobuk je odneslo z glave. Pot je bila zanimiva, saj smo se ves čas srečevali z že znanimi obrazi, s katerimi smo se srečevali tudi že na drugih turah. Pozdravi so bili prisrčni in veseli kljub slabšemu vremenu. Labodovci smo prišli do Miklavža ob začetku programa. Zasedli smo hloed ob šotoru in si pripravili pravi taborni ogenj. Po pestrem kulturnem programu in pozdravnih besedah Franca Šetinca se je veselje prav po planinsko razživele. Popoldne se je prikazalo še sonce in nas ogrelo. Na plesu smo videli, da se da tudi z gozdarji zavrteti.

Labodovci smo se shoda udeležili v velikem številu, saj je marsikdo s seboj pripeljal tudi družino, pridružili pa so se nam tudi vsi tisti, ki so se občasno podali z nami na planinske poti.

MOJCA MOHAR, tozd Ločna

ob 60-letnici na triglav

suši vlažna oblačila. Za trenutke vidimo tudi sam vrh Triglava.

Upanje, da bo tako vse do vrha, kmalu spet preženejo oblaki in dež. Nahrbtniki so čedalje težji, in ko je strmina najhujša, marsikomu šine skozi možgane misel: „Kaj sem hudega storil?“

Pa smo že na Kredarici in v lepem prenovljenem domu, ponosu vseh slovenskih planincev, pozabimo na težave prehojene poti. Žal nam dež onemogoči, da bi nadaljevali pot na sam vrh. Odločimo se prenočiti in z jutrom kreniti naprej.

Preostali del popoldneva nam v prijetnem okolju in še prijetnejši družbi hitro mine. Izmenjujemo vtise, predvsem s tistimi, ki so se nam letos na novo pridružili. Posebno smo veseli, da so se vabilu odzvali tudi planinci iz tozda Zala, kar šestnajst jih je, in iz tozda Tip-top. Prav na ta vzpon smo želeli pritegniti čimveč sodelavcev iz vseh tozdov in na ta način pridati še en kamenček k obeležju 60-letnice Laboda.

Načrti za naslednji dan nas prisilijo k počitku še preden se do zadnjega kotička napolnjen Triglavski dom umiri.

Zgodnje jutro nam na žalost ne pokaže lepoto gora v vzhajajočem soncu. Vse je ovito v deževno zaveso. Skoraj že pokopljemo upe na vzpon, ko se zavesa razgrne in posije sonce. Izginjajo žalostni pogledi in že se oprijemamo klinov in vrvi v navpični steni Triglava.

Bližje je vrh, lažji je korak in že nam oko vsrkava neizmereno lepoto pokrajine, ki jo doseže z vrha. In sedaj spoznamo silo, ki nas vleče, da se ponovno vračamo sem.

Žigosamo kartice in izkaznice v dokaz, da smo zmogli vzpon, spominska fotografija, pa še najvažnejše za tiste, ki so prvič preplezali dvatisočaka — planinski krst na vrhu. In že je korak usmerjen v dolino. Čeprav pot nazaj ni nič manj zahtevna in krajša, je zaradi doseženega cilja korak lažji. Prinese nas do Planike, pa naprej v strmino pod njo in že smo na poti proti Vodnikovemu domu, ki jo poznamo že od včeraj. Proti Rudnemu polju postaja korak spet težji. Poznajo se mu prehojeni kilometri nevsakdanje poti obeh dni in sedež v avtobusu se nam zdi prečudovit.

A komaj se vožnja dobro začne, hvaležni organizatorjem za lepa doživetja že delamo načrte za ponovne vzpone.

In ko se poslavljamo od kolegov iz različnih tozdov in potem, ko se razhajamo, vsi prepolni lepih vtisov, si želimo: „Nasvidenje na prihodnjem vzponu!“

ALOJZ KUM

Pripis: Vsi udeleženci izleta na Triglav se pristrčno zahvaljujejo vodji pohoda, tov. Kumu, za požrtvovalnost in prizadevnost!

„Zdaj pa le korajžno!“ smo si rekli, ko smo dali nase in vase vse, za kar smo bili prepričani, da nam bo potrebno naslednja dva dneva. Odločili smo se namreč, da se ponovno povzpemo na Triglav.

Skupina triinšestdesetih Labodovih planincev se je 25. avgusta z Rudnega polja pogumno podala proti svojemu cilju. Pa je bil pogum res potreben. Poprejšnji nasveti za kondicijsko pripravljenost, za potrebno in primerno opremo, prisotnost in vestnost izkušenih planincev in naših vodnikov, pa zdravniško spremstvo z zajetno torbo prve pomoči so govorili o resnosti podviga. Povrh tega pa smo zaskrbljeno pogledovali na vrhove smrek v oblačno nebo in nismo hoteli verjeti, da se je lep avgustovski teden skazil.

In že hitimo v hrib! Visoke poključke smreke ostanejo za nami, tudi bori so vse redkejši in že je pred nami pravo planinsko okolje. S poti se vseskozi nudi prelep razgled na naše najlepše planine v Julijcih: Uskovnica, Praprotnica, Konjščica, včasih pa seže pogled vse do Bohinjskega jezera. Že je pred nami Triglav, ki se nam zdi po prvem delu poti, dežju in začetni utrujenosti še kako oddaljen in v deževne oblake zavrt, malone nedosegljiv. Prav nič lažje nam ni ob zavesti, da je prav v tej smeri, z Velega polja, proti koncu 18. stoletja prišlo do prvih poskusnih vsponov in tudi prvih vzponov na Triglav.

Postanek in okrepčilo v Vodnikovem domu na Velem polju nam da novega zagona in že grizemo kolena v strmino proti Kredarici. Tudi oblaki so se razkropili in sonce nam po-

Med potjo

Po skupinah od cilja do cilja — pri Vodnikovi koči

Krek - oddih

